

„Edinost“

Iz nje enkrat na dan, razun oddaj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni
Naročnina je plačevati naprej. Na naročnino brez priložene naročnine se uprava ne odira.

»Tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
ma neone številke po 6 stotink (3 nč);
v Trstu pa po 8 stotink (4 nč).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

Se računajo po vrstah v petito. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom.
Poslana, osemtrnice in javne zahvale do-
mači oglaš itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu.
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo.
Kopiji se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš spre-
jema upravitelstvo. Naročnino in oglaš
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravitelstvo, in
sprejemanje inšerativ v ulici Molin
piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Nadpisila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Vsedijaški shod na češki tehniki v Pragi.

V Pragi, 12. nov. 1901.

Včeraj, dne 11. t. m. je bil na tukaj-
šnji češki tehniki manifestacijski shod za usta-
novitev slovenske univerze v Ljubljani in
češke na Moravskem. Shod, ki bi se imel
vršiti v veliki dvorani tehnike, moral se je
radi velikanskega navala vršiti na velikem
dvorišču. Udeležilo se je tega shoda okoli
tritisoo čeških in jugoslovanskih dijakov.
Navzoči so bili prof. prorektor češke tehnike,
I. V. Hrazsky, prof. Stoklasa, prof. dr.
Chodounsky, dalje poslanci dr. Gregar, dr.
Fiedler, dr. Pantuček in dr. Baksa. Shodu
je predsedoval prorektor g. Hrazsky, za pod-
predsednika je bil izvoljen prof. dr. Stoklasa,
za zapisovatelje pa gg. Rozkošni in Pstross.
Predsednik g. Hrazsky je najprej v slo-
venskem jeziku pozdravil navzoče jugo-
slovanske visokošolce ter povdarjal v svojem
govoru, da je njih naraščaj vedno večji, da
je že vsled tega opravičena želja Jugoslova-
nov, da bi se ustanovila slovenska univerza
v Ljubljani, bolj opravičena nego ona av-
strijskih Italijanov, katerih je mnogo manj,
kajti za slovensko univerzo se že deluje od
leta 1787. Vrh tega se je predavalo slo-
venski že od leta 1810—1813 v Ljubljani.
Govornik je nadaljeval češki: Kateri so mo-
menti, ki jih navajajo proti ustanovitvi slo-
vanskih visokih šol? Prvi, pravijo, je ta, da
je število visokošolcev manjših slovanskih na-
rodov premajhno. In vendar živi v tostranski
državni polovici čez dva milijona Jugoslo-
vanov, torej so njih težnje opravičene, tem
bolj, ker se je v Bukovini za 70.000 Nemcev
ustanovila posebna univerza. Ne smemo pa
misliti o tem samo na Jugoslovane tostranske
državne polovice, ki si so po jeziku tako
sorodni, da bi lahko z uspehom poslušali
predavanja v kateremkoli jugoslovanskem
jeziku; upoštevati je tudi Bosnijo in Herce-
govino, tako, da bi bila ustanovitev univerze
štirim milijonom Jugoslovancem v prosep in
napredek. To nam je že v krvi, da stremimo
po kulturi zapada, in je torej želeti, da se
potegujejo vsi Jugoslovani za ustanovitev
univerze v Ljubljani.

Kakor drugi vzrok navajajo, da imajo
Jugoslovani premalo srednjih šol, da bi vse-
pala nova univerza. To je sicer resnica, da

se je ustanovilo premalo srednjih šol. Toda
za odrekanje slovenskih srednjih šol, jim je
zopet služila le praveza, češ, da bi obisko-
valec teh slovenskih srednjih šol ne mogli
uspešno študirati na nemških univerzah. Ta
»vzrok« proti univerzi v Ljubljani je pa po-
polnoma ničeven. Naj ustanove dovolj jugo-
slovanskih srednjih šol, potem bomo imeli
tudi zadostno število visokošolcev! Drugače
pa se bomo morali ravnati po ostrih besedah
renegata Dežmana, ki je rekel: »Mi smo
sicer študovali na nemških uni-
verzah; ali kdor je hotel, ostal je
vsejedno Slovan!«

Tretjič nam oporekajo ustanovitev slo-
venske univerze, ker nam — tako trdijo —
manjka prave znanstvene literature. Toda
tega je manjkalo še vsakemu narodu,
dokler ni imel svojih visokih šol. Ta litera-
tura se pridobi kakor naravna posledica uni-
verze. (Odobravanje.)

Dalje nam pa še očitajo, da ne moremo
biti enakopravni z drugimi narodi, v prvi
vrsti seveda z nemškim. To predbacivanje
nam je prav lahko ovreči. — Poglejmo le
na majhne narode, ki so si pridobili, ker jim
je bila usoda milejša, svojo kulturo! In ti ne
le da tekmujejo z velikimi narodi na polju
kulture kvantitativno, ampak tudi kvalita-
tivno in — zmogovito. In če se ozremo ne-
koliko v minolost, vidimo kmalu, da sta
Praga in Dubrovnik svoj čas kakor kulturni
središči zavzemala važno mesto v Evropi.
In ko bi ne bili Slovenci storili nič drugega,
nego da so nesmrtnega Vego podarili obči
vedi, bi že to opravičevalo sedanje težnje
njihove. Če še upoštevamo duševne velikane
Dunajskega vseučilišča, najdemo med njimi
precejšnje število slovanskih, posebno čeških
učenjakov. Če že na tujih vseučiliščih delu-
jejo s tolikim vpehom, koliko bolj bi delo-
vali doma, med svojim ljudstvom! Za ev-
ropsko kulturo imajo Jugoslovani neizmernih
zaslug; le njim se je zahvaliti, da so s
svojo krvjo in življenjem in ma-
terijalnimi žrtvami rešili sred-
njeevropsko kulturo pred turško
sužnostjo! Etična dolžnost državne uprave
je, da vendar enkrat pokaže zmisel za pov-
zdigo o miki jugoslovanskih na-
rodov, za katero imajo pač sami največjih
zaslug. (»Výborne« in »živio«-klici.) Če bi
vseučilišče ne imelo nobenega drugega po-
mena, nego vstvarjati pogoje za učenjaška

dela, dala bi se opravičiti nekaka ozkosrčnost,
a vseučilišča so razun tega tudi političnega
pomena: da ohranjajo inteligenco, ustvarjajo
omikance za politično življenje, za duhovno
in državno upravo; s kratka: za kulturne
namene. In ravno vseučilišča so, ki zamorejo
to število omikancev izpolnjevati v oni meri,
ki je potrebna za državo. A ravno Jugoslo-
vani so, katerim še manjka tega števila, ki
bi zadostovalo za te želje njihove. Da se
primeroma le malo Jugoslovancem more po-
svetiti vseučiliškimi študijem, temu je krivo
pomanjkanje gimnazij in velika daljava vse-
učiliških mest, tako, da se v nočnih raz-
merah pač malokatera družina lahko odloči,
da pošlje sina na univerzo. Želja po jugo-
slovanskem vseučilišču se je pojavila že leta
1787, ko so kranjski stanoviti storili prvi ko-
rak v tej stvari. V ilirskem času sta se v
Ljubljani ustanovili bogoslovna in medicinska
fakulta; zadnja se je pozneje opustila, prva
se je spremenila v sešenišče. Ko je pozneje
avtonomija stanov in dežela prišla v sloven-
ske roke, vznikla je iznova misel za slovensko
vseučilišče v Ljubljani, in deželni zbor je
pred dvema letoma storil važen korak v tem
oziru. Na predlog poslance Hribarja se je
deželni zbor zavezal, polariti pol milijona
kron za ustanovitev vseučilišča. Ta, skoro
jednoglasi sklep je bil predložen vladi. De-
želni zbor je sklenil, naj se vseučilišče uredi
tako, da se bo predavalo v hrvatskem, srb-
skem in slovenskem jeziku, v paralelkah pa
eventualno italijanski in nemški. Vzroki in
pogoji za ustanovitev jugoslovanske univerze
so sami ob sebi umevni in pravični ter pre-
pričani smo, da je pač v interesu države
same, če izpolni to prevažno vprašanje. Vam
na čast bo, če z mirno manifestaci-
jo pokažete svoje prepričanje ter opustite
vsako demonstracijo, katera ne koristi tam,
kjer gre za pravično stvar. (Burno pritje-
vanje s »Slava«- in »Živio«-klici.)

Na to je predsednik prečital dole br-
rojavke in sicer: »Izvrševalnega odbora na-
rodno-napredne stranke na Goriškem« (Po-
zdravljamo najiskrenejše shod čeških in jugo-
slovanskih akademikov v stvari jugoslovanske
univerze in želimo, da neuklonjivi nastop
akademikov, pripravljenih na vsako žrtev,
odkloni odpor avstrijske vlade proti viši
izobrazbi našega slovenskega ljudstva. Brez
boja ni življenja; zato bodi naša akademična
mladina pripravljena na vsako žrtev), župana

Iv. Hribarja v češkem jeziku (Prijetno pre-
senečen po vesti o manifestaciji čeških in
jugoslovanskih akademikov v prosep vseu-
čilišča v Ljubljani, prosim Te magnifice, da
vsprejmeš za ta veličastni pojav praktične
slovanske vzajemnosti globoko hvalečnost ob-
činskega zastopa ljubljanskega in vsega naroda
slovenskega ter izročiš zbranim akademikom
moj bratski pozdrav), deputacije Jugoslova-
nov v Gradcu v češkem jeziku (Iskrena
hvala bratom Čehom za njih podporo in trud
za našo pravično stvar. Slovenski narod vam
tega ne pozabi nikdar), »hrvatsko-slovenskega
kluba« (Brzobjavka prepozno došla. Ni mogoče
poslati zastopnika, želimo najboljši uspeh, z
vsemi močmi se bomo potegovali za uresni-
čenje toli utemeljene zahteve po ustanovitvi
univerze za Jugoslovane. Dr. Ploj), akade-
mičnega društva »Slovenija« Dunaj (Slava
zdrženemu praškemu slovenskemu dijaštvu,
prihajajočemu nam na pomoč, rama ob rami
za visoke kulturne cilje Slovanstva!), bolgar-
skega dijaštva na Dunaju (Bolgarski dijaki
na Dunaju pozdravljajo bratske slovanske
dijake v zlati Pragi v zaščiti vseslovanskega
prava), komiteja združenih slovanskih dijakov
na Dunaju (Komite združ. slovan. dijakov na
Dunaju pozdravlja praške kolege v krogu
bojevateljev za visoke kulturne cilje Slo-
vanstva.)

Na to je izjavil dr. Fiedler v imenu
čeških državnih poslancev, da so se v času, ko
je minister odgovoril na interpelacijo glede
italijanske univerze v Trstu, in ob vesti, da
se Jugoslovani potegnejo za domače vseučili-
šče, takoj odločili, da jih pri tem od-
ločno podpirajo. To se pokaže najbrže že
jutri. Češki državni poslanci bodo postopali
solidarno z Jugoslovani! (Pritrjevanje).
Ob velikem navdušenju udeležencev so
govorili dalje iur. Stare, iur. Koller, pred-
sednik akademičnega čtenarskega spolka,
Hrvat Bole, Srb Andrić, iur. Roder in med.
Rus Borovsky. Vsi so v vznešenih besedah
apelirali na slovensko vzajemnost, ki nam je-
dina more pridobiti one pravice, katere nam
odreka Koerberjeva vlada.

Konečno je rektor dal prečitati sledečo
resolucijo — slovensko in češko:

»Mi akademiki, češki, slovenski, hr-
vatski in srbski, zbrani na vsedijaškem
shodu na češki tehniki dne 11. nov. 1901,
pozivljamo nujno parlamentarne klube slo-
vanske, da bi se znova z vso energijo kar

P O D L I S T E K 12

Za dežjem solnce sije.

— Povest iz prejšnjih stoletij; prevel Bukovič. —

Slednjič se je jeden tujeec vendar od-
ločil in rekel zamolklim glasom:

— Gospice, vi morate z nama!

Lavro so te besede kakor omamile;
treč se po vsem životu je vskliknila:

— Kam za božjo voljo? Kam naj grem
z vama? Kdo me hoče?!

— Le hitro, dotičnik že čaka in mi dva
nimava časa....

— Kdo me čaka? Kam naj grem? Kdo
me pričakuje? — je vpraševala Lavra v
smrtnem strahu in skoro v nezvesti. Ona
druga dva pa sta odgovorila mrzlo, brez-
čutno:

— To boste že pozneje videla!

Tu pa se je Lavra vspela. Hipoma jo je
obšlo nekaj kakor odločnost in tisti pogum,
ki ga tudi najšibkejemu bitju daje zavest,
da mu grozi nevarnost; osokolila se je in
vskliknila glasom, ki je razodeval vse vzbui-
pivo se energijo:

— Jaz nimam nikomur slediti! Z menoj
nima nikdo gospodovati! Mene nima nikdo
pričakovati!

Ali zastoj je bila vsa energija njena,
kajti ona dva, katerima so veljale nje be-
sede, sta bila trda neizprosna, kakor da
imasta kamen mesto srca v svojih prsih. Le-
denomrzlim, načinom, ki je kazal vso brez-
občutnost njiju, sta izjavila:

— Ako nečete dobrovoljno, pa bova ra-
bila silo!

— Lavra je začela vpiti v skrajnem
obupu:

— Kaj pomenja to? Kaj namerjajo z
mano?

In jela je klicati na pomoč, kolikor jej
je dopuščalo šibko grlo.

Ali kmalo so potihnili njeni klici....

Izvršeno je bilo grozno nasilje — delo
naročeno od onega, ki je prisegel maščeva-
nje.... Moža sta zgrabila devojko za roki,
jej se silo z ruto zamašila usta ter jo — one-
svestelo — odnesla iz lope in z vrta za gr-
movje, kjer je čakala kočija.... Vrata kočije
so se odprla in mož, ki je sedel v kočiji, je
onesvestelo devojko pritegnil k sebi in —
vrata kočije so se zaprle. Moža, ki sta na
slabotni ženski izvršila zločinsko nasilje, sta
zasela pripravljena konja, bič je zapokal in
kočija, z obema jezdecema ob strani, se je v
divjem diru zgubila v daljavo....

Lavra se je zavela zopet. Odprla je oči

in je kakor v sanjah gledala okoli sebe.
Kje je, kaj se je zgodilo z njo? Kako je prišla
v to kočijo? Med tem pa jej je govoril glas,
ki se jej je zdel znan — zanjo grozen glas.
Da, groza jo je spreletela in kakor da se jej
zemlja odpira pred nogami.... mrzel pot jej
je stopil na čelo in misel, provzročivša v njej
strah in grozo, jo je prešinila: Ni-li to glas
markija? !....

— Da, ljuba, draga Lavra, jaz sem,
prijatelj vaš! — je govoril marki naglasom,
ki naj bi bil sladek, ki pa je obupani de-
vojki rezal v dušo. Kdo bi mogel opisati
obup devojke v tem položaju? S silo, ka-
koršne ne bi bil človek pričakoval od nje,
si je osvobodila roki in si strgala ruto iz-
pred ust.... Hotela je klicati na pomoč, ali
bzevestni pohotnež jo je svačil ciničnim na-
smehom:

— Nikar ne dajte glasu od sebe, ker to bi
bila vaša poguba. Na vsaki vaš poskus,
dokler nismo v varnosti, da bi koga s klica-
njem privabili v bližino, bi bili prisiljeni mi
odgovoriti s tem-le....

In tu je marki pokazal Lavri — meč!
Sedaj še le je imela Lavra popolno,
kruto, grozno gotovost, daje v rokah markija....
On pa je uganil, kaj vre v njeni duši in je
potrdil sladko:

— Da, gospa Lavra, jaz sem, marki!

— Bog, kaj pa namerjate z mano? Ali
me hočete res pogubiti?!

— O ne, ravno nasprotno: vroča moja
ljubezen do vas vam ne more želeti sla-
bega....

Lavra je vila roke v svojem obupu, v
svoji nesreči, ki jo je doletela tako naglo,
tako nenadoma. — Slednjič, vidé, da niti
misliti ni, da bi kaj opravila z grožnjami
ali silo — je začela prositi! Prosi tacega
človeka, kakoršen je bil marki, prositi zver,
prosi brezčutni trdi kamen.... In vendar:
česa ne bi človek storil v svojem obupu, da
se reši?! Uprav junaškega samozatajevanja,
najhujega moralnega napora je trebala Lavra,
da se je odločila poskusiti s prošnjami.

— O ljubezni do mene mi govorite!
Največo ljubezen mi izkažete, ako me vrnete
ubogemu staremu očetu, ki me morda že
išče. Usmilite se njegovih sivih las!

Ali govori zver, govori kamenu! Zver
ne čuti, kamen ne pozna usmiljenja. Marki
se je smehljaj in je »tolajil« Lavro:

— Nič ne skrbite! Že poskrbim, da vaš
oče izve o vašem bivanju. In le od njeja
samega bo odvisno, da-li se zopet združi
z vami!

(Pride še.)

najhitreje zavzeli za ustanovitev slovenskih srednjih šol, visoke šole slovenske v Ljubljani in druge češke univerze v Brnu!

Dalje zahtevamo reciprociteto za izpite, napravljene na hrvatski kral. univerzi v Zagrebu.

S spolnitvijo teh zahtev odstranila bi se naj deloma krivda, katero trpijo narodi slovanski v tej državi glede šolstva, čeprav jim že članek 19. osnov. zak. jamči varstvo narodnih šol.

Slovansko dijaštvo, zbrano na tem shodu, povdarja s tem samo opravičeno potrebo ter zahteva samo to, kar je že njegovo staro pravo in kar je pogoj življenja vsakega naroda.

(To resolucijo je podpisalo 31 različnih slovanskih akademskih društev.)

Resolucija je bila vsprejeta jednoglasno ter so izvolili deputacijo, ki naj obema rektorjema praških vseučilišč poda resolucijo s prošnjo, da jo blagovoli tako predložiti naučnemu ministerstvu. Deputacija obstoji iz gg.: Koller, predsednika akad. študentskega spolka, Surma, Roder, Slovenec Stare, Hrvat Bolé, Srb Andrić in Rus Borovsky. Na to je rektor zaključil zborovanje želé, da ta manifestacija prej ko prej doseže svoj namen.

Po dovršenem zborovanju je sledila povsem mirna manifestacija: obhod po mestu ob velikanski udeležbi slovanskih dijakov in sicer po Spaleni ulici, Ferdinandi Tridi, po Prikopih in od todi po Vaelavskem trgu, kjer so se pri deželnem kral. muzeju razšli s klici: »At' žije slovanska ljubljanska univerzita!«

Obhod je vzbujal veliko pozornost med ljudstvom, ki se je nabralo in gledalo, kaj neki naj pomenja to? Na Prikopah pa, kjer je nemška kazina, bilo je vse polno policistov, ker so se bali izgrediv.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 14. novembra 1901

Za slovansko šolstvo. Sinoči je bil na Dunaju shod slovanskih visokošolcev dunajske univerze. Došlo je kakih 2000 dijakov ter mnogo slovanskih, hrvatskih in čeških poslancev, med slednjimi tudi zastopniki češkega veleposestva. Jeden visokošolcev je v dolgem govoru utemeljeval sledeči dnevni red: Zahteva se ustanovitev jednega vseučilišča za Jugoslovane; protestuje se proti ustanovitvi laškega vseučilišča v Trstu; zahteva se priznanje spričeval, pridobljenih na zagrebški univerzi! Nadalje je navel zahteve, ki se tičejo položaja Slovanov na dunajski univerzi; je zahteval reorganizacijo slovanskih visokih in srednjih šol, ustanovitev češke univerze na Moravskem in slednjič podržavljenje poljskega gimnazija v Tešinu.

Vse te resolucije so bile jednoglasno vsprejete. Mladočeški poslanci Brzorad je obljubil jugoslovanskim dijakom popolno podporo mladočeškega kluba. Govorili so tudi poslanci Černy, Reichstädter in dr. Ferjančič.

Slovanski visokošolci v Gradcu so se obrnili do vseh slovanskih dijaških korporacij s prošnjo, da bi podpirali njih agitacijo za ustanovitev jugoslovanske univerze v Ljubljani. Vsprejel se je dnevni red, ki izjavlja popolno soglasje [se sklepi dunajskih vseučiliščnikov in se je sklenilo nadaljevati agitacijo, dokler vlada ne ustreže zahtevi Jugoslovancev za ustanovitev univerze.

Maloruski državnozborni klub je sklenil, da bo energično podpiral zahteve za ustanovitev češke univerze v Brnu in jugoslovanske v Ljubljani. Razum tega sklenil je, da predloži v poslanski zbor nujni predlog za ustanovitev maloruske univerze v Lvovu.

Iz Celovca nam pišejo dne 13. nov.: Prošnjo za slovensko vseučilišče v Ljubljani je odposlalo danes naučnemu ministerstvu oziroma [državni zbornici katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem. Današnjemu shodu slovanskega dijaštva na Dunaju je isto društvo poslalo brzojaven pozdrav. Istotako tudi »celovski Slovenci«. Pričakujemo, da tudi slovenske občine koroške vložijo prošnje za slovensko vseučilišče.

O položaju. Tudi danes došla nam »Politika« izjava v svoji brzojavki z Dunaja, da je Schönerer se svojim »vabilom« na skupno akcijo proti češki tehniki v Brnu le zavijtel svoj bič nad nemškimi strankami. In nemške stranke se pokoré temu biču:

stvarno pritrjuje Schönererju, le glede formalnega postopanja se razlikujejo. Zadnja »Neue Freie Presse« konstatuje le na kratko, da se spozumljenje še ni doseglo. Za Schönererja si ne upajo, proti njemu pa tudi ne. Zato ne morejo priti do sklepa. Tako jih tepe njih lastna neiskrenost.

Pa tudi g. Körber se potem svojih »lojalnih« Nemecev pokori — Schönererju. On si sicer domišlja, da je on tisti, ki »vodi« parlament, ali fakt je, do ga oni, katere vodi na leviči parlamenta, nočejo izpustiti! Malec čudno vodstvo. Povedali smo že, da se Nemei upirajo in nočejo glasovati za dispozijski fond, ker ne bi hoteli, da bi kdo mislil, da so vladi izrekli zaupanje. V prvi vrsti se je delal gospod Körber, kakor da ne misli mirno utkniti v žep tega afronta, ter se je sodilo v obče, da bo zahteval odločno, naj na leviči postane enkrat jasno glede njih nakan. Rečeni praški list pa zatrja sedaj, da hoče gospod Körber podati izjavo, da stavki dispozijski fond ne pripisuje polit. značaja. Z drugimi besedami: zmagal je zopet ozir na Nemece. Nemei pa plešejo, kakor poka Schönerer se svojim bičem.

Kje torej je nevarnost za parlamentarizem. Le v nezdravih razmerah med nemškimi strankami.

Iz proračunskega odseka. V večerajšnji seji proračunskega odseka je trgovinski minister baron Call pojašnjeval nekatere točke trgovinskega ministerstva. Rekel je, da se za poskus dogradi najprej popolen kanal med Donavo in Odro, kateri bo v zvezah tudi z Vislo. Na tozadevni nasvet poslanca Bärnreitherja je odgovoril, da se avstrijska vlada pogaja z ogersko za ustanovitev mednarodnega informacijskega urada za delavce. Več govornikov je priporočalo, naj bi se železniško ministerstvo preuredilo v ministerstvo za javna dela in komunikacija. Posl. Kozłowski se je pritoževal proti postopanju s poljski naslovljenimi pismi na Poznanjsko.

Posl. Kramář je želel, da bi tudi avstrijska vlada postopala tako energično, kakor ruska, ki je znala doseči, da se tudi na Pruskem spoštujejo določila svetovne poštne zveze. Posl. Vuković je govoril o avstrijski trgovini z Orijentom in sosebno z Albanijo in priporočal vladi, naj bi z vsemi sredstvi povpeševala to trgovino. Poslanec P. v. s. e. se je bavil z vprašanjem obnove nja trgovinskih pogodb, ter je priporočal, naj se na vinarstvo jemlje obzir.

Mrzel curek. Neštevilno komentarjev se je bilo pisalo o obisku ruskega velikega kneza Mihaela Nikolajeviča v Budimpešti, ko je bival tam naš cesar. Posebno zgovorni so bili madjarski listi, da bi iz tega obiska kovali kapital za svoje aspiracije in madjarsko megalomanijo svojo. Malo da niso rekli, da je veliki knez prišel v Budimpešto v imeu Rusije prosit — odpuščenja in dobrohotnosti madjarske za bodočnost!

In kakor je že razmerje med Dunajem in Budimpešto, se ne smemo prav čisto nič čuditi, da so tudi dunajske gosli — če tudi v bolj mehkih glasovih — sekundirale madjarski piščalki. In prvo vijolino — umeje se, da s tisto dostojanstvenostjo, ki je v dolžnost visokooficijznemu glasilu — v velikem dunajskem orkestru za madjarske korisi je igrala »Pol. Correspondenz«. Ta list je zagrešil neslanost, da je »politiške kroge ogrske« vsprejal krogom, ki vodijo rusko politiko, ter je menil, da bi madjarski in ruski list pozdravljali z velikim veseljem, ako nastanejo prijateljski odnosi med njimi.

Kmalopas se je oglasil odlični ruski list »Svet«, ki je s primerno odločnostjo zavrnil to madjarsko domišljavost. Za »Svetom« se je oglasilo tudi avtoritativno glasil »Novo Vreme«, da pristiže nekoliko vejic na drevesu madjarske megalomanije, oblišanem od dunajske dobrohotnosti.

V tistem mirnem, diplomatično finem tonu, ki je temu »Novemu Vremenu« v navado, izvaja ta list odgovor dunajski »Pol. Correspondenz« in na budimpeštansko adresno: »Med nami in Ogerskimi nikakor ne zija takov propad, kakor je bilo še pred kratkim. Ekonomsko in trgovsko teženje Ogerske na bližnji Votok, in sicer preko Bosne in Srbije ua Balkan, ne izključuje možnosti mirnega tekmovanja. Ostaja pa vpraanje o ogerskih Slovanov: Slovakov, Srbov, Hrvatov in Malorusov. Radi njih je bila ogerska vlada često napadena. Rusija se ne more, seveda, odpovedati simpatijam do sorodnih plemen; za

to pa je v moči Ogerske, da oger skim Slovanom dovoli znosljivo narodno ekzistenco, ob kakršnji bi isti (ogerski Slovani) ne treball zaščite Rusije.

To ne bi bilo za Ogre ni tako težko, ni tako nevarno, ako bi došli do prepričanja, da Rusija smatra ekzistenco Ogerske za potrebo v interesu srednje-evropskega ravnotežja, a potreba tega spoznanja postaja vedno bolj jasna valed nemškega »Drang nach Osten«. Avstrija že trpi pod tem pritiskom in tudi Ogrska bi morala uvideti, da se bo kmalu morala upreti proti nemškemu »Drangu«. Tudi v Ogrski sami utegne težko kdo verjeti, da bi pangermanizem po razbitju Avstrije spoštoval integriteto Ogerske in da bi se ustrašil pred zasedenjem Rake! Ogri umejo dobro to paralelnost interesov, oni niso nenaklonjeni, da se odstrane nesporazumljenja, ki nas ločujejo. Mi bi radi videli, ako bi bili tudi Ogri pripravljeni bližati se nam, a ne samo v besedah, ampak tudi v dejanjih.

Bolj v glača-rokovicah je težko pisati. Na rahlo, rekli bi skoro velikodušna je ta beseda, ali pogoj je trd. Predno morejo Madjari računati na bolj razmere do Rusije, morajo postati pravični svojim slovanskim narodom, ker Rusija se ne more odreči svojim simpatijam do sorodnih plemen! To je mrzel curek: Madjari se morajo odreči hegemoniji, zatiranju Slovanov! Jeli bodo Madjari hoteli kedaj pod ta curek, se-li bodo hoteli podvreči tej kuri?! Po dosedanjih skušnjah bi morali reči, da ne!! Ali ruski list jim pravi tudi z isto pošteno odkritostjo, da stoje pred alternativno: ali podvreči se, ali pa propasti pod težo nemškega navala!!

Ali ne samo Madjari, ampak marsikdo drugi, ne izvzemši nas Slovence, bi storili dobro, da slušamo glas ruskega lista; tudi na izvestne slovenske kroge, katerim je to staromodna, starokopitna in preživela politika, ako kdo govori o potrebi zložnega odpora proti nemški agresivnosti, je lekcija v ruskem listu — mrzel curek. Če v Rusiji govore o nevarnosti pangermanskega gibanja, v Rusiji z nje nad 100 milijonov prebivalstva, z nje velikanskim teritorijem ki vrhu tega ne leži tako na poti nemškega gibanja proti jugu in na Balkanu: kako se moramo še le batiti tega gibanja mi maloštevilni Jugoslovani v monarhiji, se svojim razmerno malim teritorijem, ki je vrhu tega prav na poti nemškemu gibanju, ko si lahko torej izračunamo, da pot Velikonemčije do Adrijanskega morja in na Votok vodi — preko naših trupel. Da gospoda, jako je: uresničenje velikonemških načrtov bi pomenjalo našo narodno — smrt!

Vojna v južni Afriki. Transvaalski odposlanec Wolmarans se je izjavil proti zastopniku nekega časopisa, da on ni izdelal nikakega načrta za mirovna pogajanja ter da bo mir mogoč le tedaj, ako se južnoafriškemu republikama zagotovi popolna neodvisnost. Popolnoma izmišljene, da so vesti, ki pravijo, da se je Krüger izjavil pripravljenim prepustiti Angliji pokrajine zlatih rudnikov.

Tržaške vesti.

Ferrijevi nazori o domovini in narodnosti. V Bazelu v Švici je imel te dni znameniti italijanski — tudi Tržačanom znani — socialist Ferri konferenco za svoje tam bivaajoče italijanske rojake. Začetkom svojih izjavanj je izrazil svoje veselje na tem, da se zopet nahaja med svojimi rojaki; ker, čeprav je mednarodni socialist, se vendar čuti v prvi vrsti Italijana.

Socializem — tako je povdarjal prof. Ferri — je sicer mednarodni, ali le v tem smislu, da se morajo vsi ljudje združiti pod egido skupne kulture, da se tako onemogočijo nasilna dejanja med narodi ter pridobivalne vojne; naroden pa mora vendar biti — kar je popolnoma naravno — vsaki človek in pred vsem ljubiti svojo domovino in one ljudi, s katerimi je vezan po skupnosti jezika in običajev, kar praktično izvajamo na ta način, da brani mo — upošteva je človeško solidarnost — narodno dedščino in povspešujemo uresničenje idejalov svojega naroda!

Take nazore ima o domovini in narodnosti Ferri, ki je res velik socialist. Vrh tega je Ferri člen naroda, ki ima svojo nacionalno državo, ki torej ni v nevarnosti, da se potopi v morju drugih narodov, kakor je naš mali, na vseh krajih od sovražnih mu narodov obdani narod, katerega skušajo sovražniki zatreti. Kako pa mislijo o teh vpra-

šanjih socialisti Kristan in tovariši, ki so — ako jim je to prav ali ne — vendar-le sinovi zatiranega slovenskega naroda?! Njih dejanja nam najbolje odgovarjajo na to vprašanje. Naši slovenski socialisti brijejo norce iz naše slovenske narodne stranke, ki si je nadela nalogo, da reši svoj narod v teh pokrajinah moralnega in materialnega propada; brijejo norce ter se vežejo z onimi življi, ki odrekajo našemu narodu vsako pravico na teh tleh in ki naš narod psujejo se ščavom!!!

Sedaj pa naj le pride gosp. Kristan se svojimi sofizmi, pa naj zapoje svojo tirado: »Ah, seveda, Ferri, ta je že socialist, ali Kristan in Kopač — nista!« Da, prav tako je, spoštovani g. Kristan et Co.: Ferri je res socialist, pravi socialist, kar je že neštevilno krat dokazal se svojimi dejanji. Vi — no vi ste mogoče tudi socialisti v smislu, kakor si predstavljate vi socializem; ali neka mala razlika je vendar med vami in Ferrijem, in sicer ta, da Ferri ni zavrgel svoje narodnosti!

In te razlike med vami in Ferrijem ne opravičuje čisto nič dejstvo, da ste v nekoliko večji družbi.

Zakaj dvojna mera! Iz trgovskih krogov nam pišejo: »V novejšem času imamo mi trgovci, veliko sitnosti z redarji in to ne samo mestnimi (ki bi morali edini skrbeti za to), ampak nas preganjajo tudi c. kr. redarji z neko neopravičeno pretiranostjo.

Ako smo pripeljali voz blaga pred zalogo, ga spraznujemo in dajemo delavcem potrebna navodila za nadaljno delo, že stoji na vratih redar, ene ali druge vrste, ter zapisuje ime gospodarja in prestopke je — gotov!

Osobito v okolici ulice Majolica, Solitario, S. Maurizio itd., nas tako šikanirajo, da že ne moremo več molčati. To zalezovanje se vrši, kakor se nam zatrjuje, na ukaz magistrata in velja za vse trgovce brez razlike narodnosti.

Neki laški trgovec ima že sedaj do deset takih in sličnih »prestopkov« na vratu!! Bati se je, da, ako se bo nadaljevala ta gonja, bomo morali vse dohodke svoje znašati v magistratove blagajne!

Pustimo, naj bo red in naj bo vstavljanje vozov pred skladišči prepovedano tam, kjer je promet živahen in kjer bi stojajoči vozovi delali zapreke javnemu prometu, ali da se ne dovoljuje tega v stranskih takozvanih »mrtvih« ulicah, je po našem menenju več nego pretiranost!

Dvojna mera se pa kaže tu, ako pogledamo v ulico Beecherie in okolice, kjer je vse nagromadeno židovske kramarije, da se človeku kar gabi in mu želodec obrača, ako je zašel v ta umazani in menda baš zato privilegovani del našega mesta!

Ako se torej dovoljuje raznim Ajtelesom, da kar po ulicah razkladajo svojo umazano in često tudi kužno šaro v enem delu našega mesta, potem pa bi smeli z vso pravico tudi mi nakladati in razkladati pred svojimi zalogami, ker istotako plačujemo davke (ako ne večjih?!), kakor jih plačujejo židovski camorristi!!

Od druge strani nam je došla pritožba več laških trgovcev in obrtnikov na drobno, češ, da magistrat pošilja svoje zdravstvene (?) komisarje opozarjat jih, naj dajo očistiti svoje lokale, ker da so preveč umazani.

Eden tožilcev lam zatrjuje, da je dal minolo poletje prenoviti vse zidove svojega lokala, a da mu je sedaj pod grožnjo globe zopet zapovedano, da mora zopet vse na novo očistiti!

Mi ne moremo drugega, nego da te pritožbe sporočamo javnosti in opozorimo dotične laške davkoplačevalce, da imajo pač take gospodarje — kakoršne so si izbrali!! Na njih je torej, da takrat rečejo svojo, ko je čas za to: o — volitvah!!

Od sv. Jakoba nam pišejo: Z zadoščenjem vam moremo sporočiti, da nas naša novoustanovljena sloven-ka mesnica popolnoma zadovoljuje. Blago odgovarja in postrežba je točna. Tudi mesar je popolnoma zadovoljen z začetkom. To je najbolji dokaz, da je bilo to podjetje potrebno in opravičeno je nada, da se vzdrži in da bo vspevalo bolj in bolj. Pri nas je že takih nezavednežev, k ne umejo, kaj bi pomenjalo, ako bi se mi bolj osamosvojili na trgovskem in obrtnem polju, to je, ako bi izvajali geslo: Svoji k svojem! Seveda bi pa morali tudi trgovci in obrtniki solidno in racionalno postopati po geslu: Svoji za svoje!

No, ker je pa nade, da tudi med naše nezavedneže bo prodiralo spoznanje bolj in

bolj, koliko greše, ako se svojim novičem podpirajo sovražnike naše, upati je, da se bo tudi gori omenjeno podjetje razvijalo.

Škoda pa, da naše konsumno društvo, kateremu so dani vsi pogoji za najlepši razvoj, tako dolgo ne more priti do urejenih razmer, da se tako dolgo ne reši vprašanje patenta. Kajti, dokler ne bo stalo na lastnih nogah, bo le nazadovalo in ne napredovalo. In napredovalo bi lahko — kakor že rečeno — prav sijajno. Kajti pri nas, ob naših razmerah je to društvo zares in nujno potrebno! Kje je torej krivda, da ne gre, kar bi lahko izborno šlo? Mi nočemo napadati nikogar, ali v interesu stvari same moramo izreči svoje menenje, da gospodje, ki vodijo društvo, niso vsikdar ubirali prave poti, da bi prišli do cilja.

Še nekaj vam moramo potožiti. Tu pri sv. Jakobu imamo svoje slovenske goslarje. Med gojenci je bil tudi neki Ivan Zapin, ki je pridno zahajal v šolo, ker je imel posebno veselje in je obetal postati prav dobra moč. 18 mesecev je bil že med goslarji in 4krat že je nastopil z drugimi pred našim občinstvom, a glej: pred nekoliko časa so ga kar nenkrat izključili! Kakor vzrok temu pa se je navajalo dejstvo, da deček ne zna slovenski. To je res. Ali temu nasproti moramo povdžati, da je tudi drugih med goslarji, ki ne znajo dobro slovenski, a se nikdo ne izpodtika na tem! Zakaj ravno zgoraj imenovane mu dečku niso mogli odpustiti? In mora biti drug vzrok, a nenastrani dečka!

Tako žalosten je bil dečko, ko so ga izključili, da se je jokal. In kako nespametno in neprevidno je tako postopanje tudi z narodnega stališča! Razmere so bile take dosej, da so bili mnogi naši stariši tako nespametni, da svojih otrok niso učili materinega jezika. Ali mi bi morali take ljudi vabiti in ne odbijati! Glejmo, kako delajo nasprotniki! Kako radi vsprejemljejo oni naše odpadnike, kako časte kakor svoje »patrijote« tudi take ljudi, ki laški niti ne znajo! Njim je glavno, da je le žnjimi, če tudi ni njihove krvi in njihovega jezika! Mi pa odbijamo ljudi, ki so našega pokolenja in ki bi bili radi naši, ki bolj po krivdi drugih ne znajo našega jezika. Pa tudi po naših društvi v mestu vidimo, koliko vnetih členov je tam, ki nekdanji niso znali slovenski! Po našem menenju je ravno društvo namen, da zbirajo zgubljene ljudi in jih vzgajajo v našem jeziku in našem duhu.

Pa še nekaj. Novi instrumenti so se nakupili od dohodkov petih koncertov. Do teh instrumentov imajo pravice vsi, ki so sodelovali a teh koncertih. Če že katerega goslarjev izključajo iz takega razloga, naj mu pa tudi plačajo njegov delež. Kajti zapomniti bi si morali, da naši goslarji niso ustanovljeno društvo, ampak le zasebna bratska zveza.

Mi obžalujemo take dogodke iz srea, ker bi mogli kaliti divno harmonijo, ki je vladala do sedaj med Slovenci pri sv. Jakobu.

Kranjske »solze«! Pišejo nam: Te dni mi je prišel v roke neki popolnoma nemški krstni list. Na samonemški tiskovini je stalo: Land: Krain, Diöcese: Laibach — Ostrožnabrdo in datum: Suhor 21/3/01!

Niso li to »solze« žalosti, ki nam prihajajo iz 95% slovenske dežele Kranjske? Častitamo!

Pozor! Ker čujemo, da neke osebe zahtevajo po 2 K za kolek za prošnje na redarstvo v stvari domovinstva, opozarjamo naše ljudstvo, naj ne troši niti novčiča za koleke, ker so vsi dokumenti brez izjeme, potrebni za pridobitev domovinske pravice, prosti koleka in pristojbin.

Urad pol. društva »Edinost«.

Drobne vesti. Zgubljeno — najdeno. Gospa Alojzija Dezeiter, stanujoča v ulici del Farneto št. 62, je izročila včeraj na policiji zlat prstan, katerega je našla v neki ulici. — Agent Ernest Ciencielli, v službi v svobodni luki, je izročil policijskemu nadzorniku agentov, g. Schuberta, neko knjižico »Tržške hranilnice«.

Mladi dijak — samomorilec. Včeraj zjutraj sta šla dijaka Orest Zaia in Romano Devegga sprehajati se proti Trebbam. Ko sta dospela blizu Trebbe, naletela sta na travniku na nekega mladeniča z okrvavljeno glavo in samokresom v čelni toki. Jasn jim je bilo takoj, da imata samomorileca pred seboj. Ne da bi kaj premišljala, vrnila sta se takoj v mesto. Tukaj sta naznanila stvar na inšpektoratu v ulici Seussa.

Nadzornik Riehtig je telefoniral na žandarmerijsko postajo na Opčinah. Zatem je hitel na lice mesta postajevojdr Fran Volarič s tamošnjim zdravnikom dr. Degano. Na označenem jima mestu sta našla samomerileca, kateri je bil, po zdravnikovem menenju, že več nego 24 ur mrtev. V njem sta spoznala 17-letnega dijaka Julja Tagliaferro iz Trsta, stanujočega v ulici Giulia št. 27. Samomerilec je imel pri sebi pismo, naslovljeno na njegovega očeta. Truplo so provzorično spravili v mrtvašnico v Trebbe. — Julij Tagliaferro je bil baje dober in marljiv učenec. Bil je v 6. razredu realne šole. Njegovi učitelji so ga radi imeli. — Bil je poprej tudi veseljak; še le nekaj časa tem je bil nekam žalosten. Vzroka svoji potrtosti ni vedel povedati. Svojim sošolcem je govoril že večkrat, da si konča življenje... V ponedeljek zjutraj je odšel od hiše ob navadni uri in od istega časa se ni povrnil več. Oče njegov, videči, da ga ni od nobene strani, je naznanil to tudi policiji. Ubogi mož je, zaradi mrtvega sina, padel skoro v nezavest ob groznem vskliku. Danes zjutraj je podjetje Zamolo mrtvo truplo prepeljalo v mrtvašnico pri sv. Justu in ob štirih popoldne je bil pogreb.

Nesreča na parniku. Med delavci, ki delajo na novem Lloydovem parniku »Galizia«, je delal tudi 19-letni Ireneo Fragiaco, stanujoči v ulici Lloyd. Ne ve se, kako je prišlo včeraj, da je ubogi mladenič izgubil ravnotežje in telebnil 16 metrov globoko ter se nevarno pobil. Tamošnji zdravnik mu je dal prvo nujno pomoč in ga dal potem odvesti v mestno bolnišnico. Tu je bil ponesrečenec vsprejet v četrti oddelek.

Nenaдна smrt. Gospod Ivan Lazar, lastnik neke pekarnice v ulici Belvedere št. 23, hotel je sinoči ob 9. uri zapreti svojo prodajalnico, ko ga je zadela kap. Mrtvo truplo so odnesli na njegov dom in poslali po zdravnika, ki pa ni mogel več pomagati, ker je bil Lazar že mrtev.

Aretovanje. Na zahtevo peka Antoa Zanina stanujočega v ulici dell' Acquadotto št. 38, so aretirali v ulici Seussa 19-letnega Jakoba Buda iz Komna. Zanin je izjavil, da mu je Buda ukradel na njegovem stanovanju: listino s 23 kronami. Budo so odveli v ulico Tigor.

Dražbepremičnin. V petek, dne 15. novembra ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica del Pesce 3, stolice in pohištvo; Škedenj 329, moka; ulica Pietà 2 B, hišna oprava; ulica S. Cilino 860, krava; ulica Rossetti 7 in ulica Ireneo 3, hišna oprava; ulica Michelangelo 696, bicikel in pohištvo; ulica Acquadotto 47 A, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toploer ob 7. uri zjutraj 10.3, ob 1. uri popoldne 15.0, C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 759.9 — Danes plima ob 9.43 predp. in ob 11.55 pop.; oseka ob 4.16 popoldne in ob 5.10 popoldne.

Vspored veselice, katero priredi pevsko društvo »Adrija« v Barkovljah prihodnjo nedeljo, dne 17. t. m., v veliki dvorani »Narodnega doma«, je sledeči: 1. V. Parma: »Mladi vojaci«, koračnica, svira godba. 2. J. Laharnar: »Djaška«, koračnica, možki zbor. 3. F. Kerker: »Krasna iz Novega Yorka«, valček, svira godba. 4. Fran Ferjančič: »Oj slovenska zemljica«, možki zbor. 5. C. Gervais: »Hrvatske pesmi«, venček, svira godba. 6. Josip Pavčič: »Sam«, mešan zbor. (Novo.) 7. V. Parma: Intermezzo iz opere »Ksenija«, svira godba. 8. Iv. pl. Zajc: »Večer na Savi«, možki zbor s spremljevalnim orkestrom. 9. K. Komžak: »Vesela koračnica«, venček, svira godba. 10. Anton Kržišč: »Zamujeni v lase«, šaloigra v enem dejanju in štirimi spremembami. 11. Ples, ki traja do polnoči. Na veselici in k plesu bo sviral vojaški orkester pešp. št. 97. Začetek veselice bo točno ob 5. uri popol., ples bo trajal do polnoči. Ustopnina: na veselico 25 nč., sedeži prvih dveh vrst po 20 nč., ostali sedeži po 10 nč., k plesu za moške 50 nč., za ženske 25 nč.

Za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu je g. Miroslav Erber nabral v gostilni pri »Francu« 2 K 52 stot.

Popravek. Unijati in antilatini so nabrali v Riemanjih 3 K 4 stot., in ne 2 K 4 stot., kakor je bilo v »Edinosti« od dne 12. t. m. po pomoti objavljeno.

Blagajništvo.

Pevsko društvo »Zastava« v Lonjerju bo imelo dne 17. t. m. ob 4. uri popoldne v prostorih »Konsumnega društva« svoj letni občni zbor.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Himen.** Dne 13. t. m. se je poročil gospod Ivan Dovgan, trgovec in posestnik v Materiji, z gospico Ano Škufca. Bilo srečno!

× **Sreča v nesreči.** Iz Boršta nam pišejo 10. t. m.: Predvečera ob 11. uri popoldne so v kamenolomu nad postajo v Borštu 4 delavci pripravljali kamenje. V tem se jim je vtrgal velik kos stene, ki je letel v daljavo 360 m. in se je o tem samo 4krat dotaknil zemlje. Ta kos je bil namenjen, da ga razstreže z dinamitom. V svojem letu je stena preskočila železnico in glavno cesto, ki vodi v Boršt. Samo, ko je napravila zadnji skok, prekuvala se je s ceste v neki vinograd. Ta kos stene tehtal 14 kvintalov in je zemlja udrt, kjer se je dotaknila. V vinogradu je delal gospodar Luka Petar s iz Boršta št. 18. Na njegovo srečo je bil še pravočasno opozorjen, da se je dovolj hitro izognil v zve svojih 73 letom. Sicer bi bil bržkone ob življenje. Sam je pripovedoval, da v svojem življenju se še ni tako gibčno izognil nevarnosti. Pripomnil je žaljivo, da še nikdarga ni nikdo prepočil iz njegovega vinograda kakor ta stena.

× **Djaško pripomočno društvo** v Pazinu. Temu društvu je Marijina družba v Dekani darovala 11 K mesto za ples, običajen druga leta. Ivan Piciga iz Škedenja je nabral 12 K 40 stot. v krčmi Josipa Piciga v Dekani med vrlemi rodoljubi. Odbor društva se zahvaljuje najpriščneje vsem darovalcem!

Vesti iz Kranjske.

* V Ljubljani je umrl upokojeni vladni svetnik Ivan Mahkot v 73. letu doba svoje. Pokojnik je bil pravičen uradnik in je imel tudi zmisa za narodno razvijanje Slovencev. »Slov. Narod« pravi: Z njim je šel v grob menda zadnji izmed tistih juristov, ki so v času politične pomladi v Avstriji obiskovali slovenska predavanja na pravni fakulteti graškega vseučilišča. Bodi blagemu možu ljub spomin!

* **Roparski umor.** Pri okrajnem sodišču v Kamniku imajo zaprtega dninarja Karola Krivca iz Jarš, na katerega leti sum, da je svojo svakinjo Marijo Erzen umoril in oropal ter jo potem vrgel v vodo. Marijo Erzen so 7. okt. našli v potoku Mlinščica mrtvo.

* V Ameriko se je odpeljalo predvečerašnjim z ljubljanskega kolo dvora sedemintrideset oseb.

Vesti iz Štajerske.

— »Hundert u. Durchmarsch« — v večnost. Ker Slovenci nismo še tako napredovali, da bi imeli svoje slovenske kvarte, je naravno tudi, da nimamo svoje terminologije za kvartopirece... Zato moramo hoditi na posodo. Nič škode!

Nekje pri Mariboru so igrali, marjaš in »klicali kralja«. V partiji je bil tudi 75-letni mizar Steiner. Dobil je »lepe« karte, jih uredil in zaklical: »Hundert und Durchmarsch mit Pick As!« — se nagnil malec in — bil je v večnosti. Napravil je durchmarsch tja, kjer ne igrajo »marjaša«. Zadel ga je kap.

A pomembno je, da si je čisto in tudi onega dne še želel nagle smrti. Želja se mu spolnila.

Podpornemu društvu za visokošolce na Dunaju so darovali za leto 1900—1901: (Glej predzadnji števec 259.) — (Zvršetek.) Gospodje Fr. Dekleva, dr. M. Dolenc, A. Frankovič, I. Klemenčič in Premrou S. — po 30 K: sl. posojilnica v Brežicah, v Černomlju, v Makolah, v Postojni, v Šmarjah pri Jelšah in na Vranskem; po 20 K: gg. prevz. mil. knez in škof lavatinski, dr. Mih. Napotnik v Mariboru (društveni ustanovniki) Ant. Globočnik plem. Sorodolski, c. k. vlad. svetnik v p., dr. Alojzij Homan, dvorni in sod. odv. in stud. jur. Franč. Šešek na Dunaju, sl. posojilnice v Fraunu, v Logatecu, v Konjicah, v Gor. Radgoni in na Vrhniki; po 10 K: gg. dr. Babnik Janko, c. k. minist. tajnik na Dunaju, dr. Brumen Ant. odv. v Ptuj, Lednik Ant. župnik pri sv. Duhu v Ločah, Kremžar Al. mag. svet. na Dunaju, dr. Iv. Lastavec, Wittingan, Pleteršnik Makso,

c. kr. šol. svet. v p. v Ljubljani, Sezun Žiga c. kr. kontrolor in Stritar Jos. c. k. prof. na Dunaju, Zupančič Jak. c. kr. gimn. supl. v Ljubljani; po 6 K: gg. Karba Alojzij c. k. pošt. azist. in dr. Jos. Mantuani c. kr. amanuensisa na Dunaju, Ferd. Seidl c. k. realč. prof. v Gorici in Zamejje Andrej, kanonik v Ljubljani.

Za toliko blagih darov najiskrenejša hvala.

Darove za to društvo sprejema društveni blagajnik g. dr. Klem. Seshun, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju I. Singerstrasse števec 7.

Za odbor podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju:

Jak. Pukl, Dr. Fr. Vidič,
predsednik. tajnik.

Brzobjavna poročila.

Avdiience.

DUNAJ 14. (B.) Njeg. vel. cesar je vsprejel danes v splošnih avdiijah mej drugimi tudi podpredsednika poslanske zbornice Kaiserja in češkega poslanca dra. Herolda.

Ozkotirna železnica iz Trsta preko Škorklje na Opčine.

DUNAJ 14. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja razglas ministerstva za železnice, glasom katerega se odvetniku dru. Krausenecku v Trstu in tovarišem podelja zaprosena koncesija za gradnjo in obrat ozkotirne električne železnice iz Trsta preko Škorklje na Opčine. Koncesionarji so obvezani takoj začeti z gradnjo, ki mora biti dovršena v jednem letu, števisi od današnjega dne, ter izročena javnemu prometu.

Avstrija in Turčija.

DUNAJ 14. (B.) Večina listov izraža svoje zadovoljstvo na vspehu Avstro-ogerske povodom reklamacij nasproti turški vladi. (Avstro-ogerski poslanik v Carigradu je namreč na energičen način priobčil turški vladi celo vrsto pritožb, ki so velike važnosti v političnem in finančijem pogledu in je zažgal z rapresalijami, ako bi Turčija ne ugodila pritožbam, kar pa se je zgodilo v polni meri.)

Vojna v južni Afriki.

LONDON 14. (B.) Vojni minister Brodrick je v govoru, ki ga je imel včeraj pripisoval krivdo na podaljšanju južno-afriške vojne predobrohotnemu postopanju z ustaši. V prepričanju, da mora zlomiti odpor Burrov, odpodlje vlada novih čet v južno Afriko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom

naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a
katera se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

— T R S T —

TOVARNA:	ZALOGE:
Via Tessa, vogal	Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje)
Via Limitanea	in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Velikanska rastava pohištva in tapetarij. Izvenredno ugodne cene.

VILJEM DALLA TORRE
v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.)
Moje pohištvo doneseno.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

KARLO PERTOT
kamnosek
nasproti pokopališču pri Sv. Ani.

Izdeluje iz istrskega in kraškega kamnja vsakovrstne najnavadnejše do najfinije izdelke.

Priporoča se slavn. občinstvu za vsakovrstne napisne plošče in nagrobne spomenike.

Sprejema naročbe za stavbinske in druge v to stroko spadajoča dela.

Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih cenah.

V najem se odda

hiša in krčma z velikim hlevom, ležeča v Lokvi ob skladovalni cesti, eventualno nekoliko zemljišča. Več se poizve pri upravi »Edinosti«.

Konrad Jacopich trgovec z jedilnim blagom v Trstu, Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolenjalij, navadnega in najfinijejšega olja, najfiniješe testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franco.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 17. Slavnemu občinstvu se uganjanja, da se od danes naprej točijo sledeča vina: refosk črn po 28 novč., bela rebula iz Brd po 28 novč. Za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Visa po 28 novč. Za obilen obisk se priporoča ter že v naprej zahvaljuje.

Vsak zmore moja vina analizovati in ako jih vdobi ponarejenat vdobi 100 gld. nagrade.

Skladišče vina ulica Aquedotto št. 23. Prodaja vina v sodih in buteljkah. Fine pašne in dezertne vina na debelo in drobno, franco na dom po najugodnejših in konkurenčnih cenah.

Delavnica za popraviljanje vsakovrstnih strojev, motorjev na plin in brizgalnic vseh vrst. Kovaska delavnica. Alojzij Schromek & C. v Trstu, ulica Belvedere št. 9.

Zaloga vsakovrstnega pohištva.

Anton Breščak v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica Vetturini ima v zalogi v veliki zbirki pohištvo vseh slogov za vsak stan od najboljšega izdelka. V zalogi ima: podobne na platno in šipe, ogledala, žime pza atno, razne tapetarije itd. Daje tudi na obrok.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“

trdrke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“ s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

Važno za vsakega!

Razprodaja!

Po nečuvno nizki ceni se dobi za samo

2 gl. 95 nč.

krasna garnitura obstoječa iz

14 krasnih dragocenih predmetov

ia sicer:

1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tudi posrebr.) z lepo razrezljanim pokrovom, točno urejena s 3 letnim jamstvom in skatljico.

1 krasna goldin ali nikljasta okropna veržica s privescim. Parizki sistem.

1 goldin igla, za kravate z imitir. briljanti.

1 par gumbov za manšete, znamka »Garantie«.

1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovratnike.

1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno puncir.

1 goldin prstan s krasnim kamenom.

1 žepno ogledalo v etviju.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih predmetov z uro Anker-Remont. vred pošilja le za 2 gld. 95 nč. s povzetjem ali po naprej poslanem denarju, trvdka

BRÜDER HURVIZ

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo

Neodgovarjajoče sprejemem v 8 dneh nazaj in povrnem denar, v sed česar nima kupec nikakega rizika. Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih dragocenosti brezplačno in franco.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo.

Vsak kupec vdobi v dar brezplačno krasen žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.

Na najvišje povelje Njegovega c. in kr. apostolskega Veličanstva

XXXIV. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene v tej državni polovini.

Ta denarna loterija, ki je jedina v Avstriji zakonito dovoljena, obsega 16 404 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 442.900 kron. Glavni dobiček znaša v gotovini:

200.000 kron

Žrebanje neprekljeno dne 12. decembra 1901. Jedna srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Duna u. III. Vordere Zollamtsstrasse 7 in v loterijskih kolekturah, v tobakarnah, pri davčnih, poštinih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrti gratis za kupce srečk.

Srečke se dopošljejo poštne prosto.

C. kr. loterijska direkcija oddel k za državne loterije.

Ces. kr. priv. tvornica strojev, brizgalnic, čelad, cevij, pasov in prva moravska mehanična tkalnica trvdke

Czech pri Prostjevi **R. A. SMEKAL-A** Smichov-Praga (Moravsko.)

podružnica v Zagrebu, Frankopanska ulica 9

prporoča slavnim gasilnim društvom in zasebnikom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti zmrzlini in priredbo, da na obe strani vodo sesajo in mečejo.

Parne brizgalice, s katerimi zamoreta že samo dva človeka delati; izučba lahka in brez mašinstva. Dalje motorne vozove, aparate za acetilenski plin, brizgalnice proti peronospori »Vermorel« po 16 kron. »Avstrija« po 20 kron franco na vsako pošto

Kmetijsko orodje. Izdelki solidni, lepi in po ceni. Uzorci in ceniki brezplačno.

— Ugodni plačilni pogoji —

Spoštovanjem

Podružnica R. A. SMEKAL v Zagrebu.

Velika zaloga manufakturnega blaga

vsake vrste. Velik izbor platenine, bombaževine, prtov, brisalk, žepnih rut itd. Specijaliteta predmetov za krojače.

Izvršuje obleke po meri točno

po najnovejših vzorcih in od najboljših krojačev po zelo ugodnih cenah.

Via Barriera vecchia št. 13

Naslednik Frana Kitty

ALOJZIJ GALPERTI

Vsako obleko se izvrši v 24 urah.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolenjalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinijejšega.

— Najfineje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franco.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in o zmernimi cenami.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, porcelana, železa, kositarja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali druge zbobce.

Novo tržasko pogrebno podjetje

Piazza della Legna 4.

vsakovrstne pogrebe po najzmernejših cenah

Podjetje ima v zalogi bogat izbor vencev in drugih mrtvaških predmetov.

Opozarja se slavn. občinstvo, da ne zmenja našega naslova (Piazza della Legna št. 4.) z namišljenimi agenti za pogrebe, ki so bili že davno odpuščeni od našega podjetja.

Proti

kašlju in kataru

kakor tudi proti

- hripi (influenca) -

naj se uporabljajo edino le

katramne pastilje Ravasini

skatljica po 80 stotink.

Proti

zagrljenju in grlobolu

se priporočajo

Ravasinijeve pastilje

od ogolunjene sladke škorje

skatljica po 60 stotink.

Vdobja se v

LEKARNI RAVASINI

v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.

kakor tudi v lekarni Piccola Jeroniti, Luciani, Valtali & Vardabasso; v Boki; lekarna Prodan; v Gorici lekarna Cristofaletti in Pontoni.

Pekarna in sladčičarna

Jakob Jurca

TRST. — Molin a vento št. 1.

Priporoča svoj 3 krat na dan zveži kruh, vsakovrstne najfinejše sladčice, nadalje fina vina v buteljkah in moko v velikem izboru. Postrežba hitra in točna na dom.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovih zalogi, analizovana in stavljena pod stalno kontrolo zaveda za kemično analiziranje, ovlaščenega od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode in buteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje ministerstvo radi pregostega kvarjanja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kedor si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovij, nege da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dati bolnikom in konvalescentom, ker analizacijski zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo morajo imeti najfinejša vina.

C E N E:

Istrski teran	liter po 32 novč.
Vino iz Kastelov pri Splitu	„ 34 „
Fino vino iz Visa	„ 34 „
Vino Opollo	„ 38 „
Belo vino iz Visa	„ 40 „

Zahotajte vselej jamstveno znamko.

Josip Tami

ulica Legna št. 6 (Dvorišče)

Čudodelni mikroskop

kojega se je prodalo na čikagški razstavi nad 2 1/2 milijona, vloživa se sedaj pri meni za

5 samih K 2-40

(predplačavši Kr. 2-60 franko) s povzetjem 10 st. več. Ugodnosti tega mikroskopa so, da se vidi predmet okoli 1000 krat povečan, tako, da se vidijo smeti velike kakor hrošči. Neobhodno potreben pri učenju rastlinstva in živalstva in doigo zaželjen domači aparat za preiskavanje jedil proti ponarejanju in mesa glede trihin. V vodi živeče živalice, koje se z očmi ne opazijo, vidi se jih živo plavati. Aparat ima tudi še posebno lečo, skozi koje zamorejo kratkovidni čitati najmanjše črke. Večji mikroskop, ki poveča 2500 z mnogimi lečami v krasni skatljici K 5.— Navodilo se dodá. Razpošilja **J. SCHÜLLER, Dunaj,** II. Kurzbaugasse št. 4.

FILIJALKA

BANKE UNION

V TRSTU

e peča z vsemi bančnimi in menjalnimi posli, kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun ter se brestuje:

Vrednostne papirje:

po 2 1/2 %	proti 5 dnevni odpovedi
„ 2 1/2 %	„ 12 „
„ 3 1/2 %	„ 4 mesečni „
„ 3 1/2 %	„ 8 „
„ 3 1/2 %	„ 1 letni „

Napoleone:

po 2 %	proti 20 dnevni odpovedi
„ 2 1/2 %	„ 40 „
„ 2 1/2 %	„ 3 mesečni „
„ 3 %	„ 6 „

Tako obrestovanje pisem o uplačilih velja (d oziroma 2. avgusta naprej.

b) Za giro-conto daje 2 3/4 % do vsakega zneska izplačuje se do 20.000 gld. a cheque; za več zneske treba avizo pred opoldanskim borzo. Potrdila se dajajo v posebni uložni knjžici.

c) Zaručena se za vsako uplačilo obresti od dne uplačila in naj se je to zgodilo katero si bodi uradnih ur. Sprejema za svoje conto-currentiste, inkase in račune na tukajšnjem trgu, menjice za Trst, Dunaj, Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne papirje brezplačno.

d) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačljive pri vseh svojih zastopnikih.

e) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne papirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone prot primerni proviziji.